

УДК: 616-003.725:577.17

Зубань А.Б., Кулинич Г.Б., Островський М.М., Недоступ І.С., Дельцова О.І., Кулинич-Міськів М.О., Корж Г.З., Глазович М.В.

Застосування тренінгових технологій та методу клінічних конференцій в навчально-педагогічному процесі з професійної патологіїКафедра внутрішньої медицини № 3 з курсом професійних захворювань (зав. каф. - проф. Островський М.М.)
Івано-Франківського національного медичного університету

Резюме. У роботі наведено особливості застосування інноваційних методик у навчально-педагогічному процесі на кафедрі внутрішньої медицини № 3, які стосуються застосування методу клінічних конференцій у вивченні професійної патології за допомогою тренінгових технологій та фахової гри, що дає можливість формувати якісну систему теоретичних знань, практичних навичок, професійних вмій та професійно важливих якостей майбутнього фахівця. Застосування тренінгових технологій, будучи інтерактивною формою навчання, дозволяє виробити у студентів навички застосовувати оптимально набуті знання в нестандартних ситуаціях, наближених до реальних умов.

Ключові слова: тренінг, клінічні конференції, фахова гра.

Підготовка ерудованого, готового до відповідальності та прийняття складних, інколи нестандартних рішень, фахівця є вимогою часу та має бути забезпечена сучасною реформованою вищою медичною освітою в Україні [3]. Професійна медична підготовка характеризується збільшенням об'ємів, складності та темпів засвоєння навчального матеріалу. Так званий «інформаційний вибух» в науці незаперечно призводить до інформаційного перенасичення навчальних програм. Це вимагає від викладача застосування новітніх освітніх технологій і методів навчання [1-5]. Однією із форм навчально-педагогічного процесу є проведення клінічних конференцій [1]. Відповідно до методичних опрацювань, робочої програми кафедри ця форма навчання є ефективною і сприяє швидкому засвоєнню практичних навичок і формуванню клінічного мислення майбутнього лікаря.

Особливістю навчально-педагогічного процесу на кафедрі внутрішньої медицини № 3, є використання методики рольової чи фахової гри. За даними проведеного курування хворого в клініці із пневмоконіозом, студент-куратор представляє хворого на ранковій клінічній конференції. Після доповіді куратора студенти групи виступають за методом фахової гри у ролях лікаря з гігієни праці, терапевта, профпатолога, фтизіатра, лаборанта, бронхоскопіста, лікаря функціональної діагностики тощо.

Отже, лікар з гігієни праці доповідає професійний маршрут пацієнта, стаж роботи в шкідливих умовах праці, дає характеристику виробничого процесу та деталізує умови праці з визначенням етіологічних чинників, що могли б призвести до розвитку даного патологічного процесу. Зокрема, конкретизує склад пилу, вміст вільного діоксиду кремнію, його дисперсність та розмір часток. Окремо зупиняється на використанні засобів індивідуального та колективного захисту та даних періодичних медичних оглядів.

Лікар-терапевт зі студентської групи аналізує дані на основі скарг, анамнезу захворювання, об'єктивного обстеження та визначає основні клінічні синдроми: бронхітичний, обструктивний, легеневої недостатності, серцево-судинної недостатності, болевий, а також збільшення щільності легеневої тканини чи підвищеної повітряності, мозаїчність перкуторного звуку і т.д.

Лікар-фтизіатр проводить диференційний діагноз із туберкульозом легень (контакт з бактеріовиділювачами, тривалий кашель, типова локалізація рентгенологічних змін, результати проби Манту та аналіз харкотиння). Враховується ймовірність розвитку коніотуберкульозу як ускладнення пневмоконіозу.

Лікар-лаборант за оцінкою клініко-лабораторних ознак визначає анемічний, інфекційно-запальний та інші синдроми. Наприклад, інфекційно-запальний синдром лікар-лаборант підтверджує аналізом крові (лейкоцитоз, зсув формули вліво, прискорене ШОЕ), біохімічним дослідженням крові (підвищенням рівня гостро фазних показників – серомукоїд, сіалова кислота, с-реактивний протеїн), аналізом харкотиння і промивних вод бронхів.

Лікар-рентгенолог на основі даних рентгенологічного дослідження визначає тип (пряма, задня, бокова проекція, томограма), якість, установку, експозицію, а також основні рентгенологічні синдроми (інтерстиціальний - s,t,u, вузловий - p,g,r чи вузловий А,В,С тип пневмофіброзу з відповідним кодуванням латинськими літерами, підвищеної чи зниженої повітряності, інфільтрації легеневої тканини, порожнини, круглої тіні, дисемінації, легеневого серця, наявності рідини чи повітря у плевральній порожнині і т.д.). На основі цих рентгенологічних ознак вказаний учасник ділової гри формулює рентгенологічне заключення.

Відповідно до характеру рентгенологічного заключення майбутній лікар променевої діагностики пропонує проведення комп'ютерної томографії, а лікар-ендоскопічної діагностики – фібробронхоскопії з визначенням типових ознак дії пилу - дистонії мембранозної стінки трахеї, субатрофічний та атрофічний характер змін слизової оболонки бронхів катаральний ендо- чи панбронхіт, специфічна пилева пігментація слизової. Ці обстеження є доцільні при тривалому стажі роботи в умовах дії пилу та куріння в анамнезі.

Лікар функціональної діагностики за показниками комп'ютерної спірографії визначає тип і ступінь легеневої недостатності (рестриктивний, обструктивний, змішаний I, II, III ступенів). За показниками ЕКГ учасник фахової гри відзначає ознаки переважання правих відділів серця, легеневого серця, а також за результатами ЕХО-кардіоскопії проводить оцінку камер серця, тиску в легеневій артерії, наявності відносної недостатності трикуспідального клапану тощо.

Студент у ролі лікаря-профпатолога з урахуванням профмаршруту, даних санітарно-гігієнічної характеристики умов праці, періодичних медичних оглядів, за специфічними клінічними, рентгенологічними, функціональними ознаками формує попередній діагноз, складає обґрунтований план лікування хворого та вирішує питання експертизи працездатності.

Ми вважаємо, що застосування тренінгових технологій, будучи активною формою навчання, має ряд переваг перед традиційними методами, дозволяє виробити у студентів навички застосовувати оптимально набуті знання в унікальних і нестандартних ситуаціях. Перевага його у тому, що він розвиває ініціативність, самостійність і відповідальність, а також дає змогу студентам поділитися власним баченням проблеми з іншими. Тренінг є інтерактивним методом навчання, оскільки учасники виступають у тих чи інших ролях і діють відповідно до статусу своєї ролі та одночасно є груповим методом, в якому спрацьовують механізми групової динаміки. На відміну від індивідуального навчання, учасники набувають досвіду розробки та виконання колективних рішень. Метод фахової гри як форма навчання

має переваги перед іншими формами та видами навчання і вимагає від фахівців не тільки знань, а й уміння застосовувати свої знання у практичній діяльності, що постійно змінюється і є наближеною до реальних умов.

Література

1. Головач І.О. Клінічний розбір як основна форма навчання на етапі післядипломної освіти лікарів-терапевтів / І.О. Головач // Галицький лікарський вісник. - 2001. - № 4. - С. 138-139.
2. Івченко В.К. Про деякі проблеми практичної підготовки фахівців / В.К. Івченко, П.С. Меженський, О.І. Швець // Проблеми медичної науки та освіти. - 2001. - № 3. - С. 32-33.
3. Медична освіта в у світі та в Україні. До дипломна освіта. Післядипломна освіта. Безперервний професійний розвиток / Ю.В. Поляченко, В.Г. Перерерій, О.П. Волос овець [та інш.] / Київ.: Книга плюс. - 2005. - 282 с.
4. Мілерян В.Є. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять в медичних вузах: навч.-метод. посібник. / В.Є. Мілерян. - К. - 2006. - 80 с.
5. Сігаєва Л.Є. Вміння й навички самостійної роботи у професійному становленні дорослої людини: навч.-метод. посібник. / Л.Є. Сігаєва, М.Г. Гордієнко. - К.: Вид-во «ЕКМО», 2007. - С. 114-127.

Зубань А.Б., Кулинич Г.Б., Островський Н.Н., Недоступ І.С., Децьова О.І., Кулинич-Миськів М.О., Корж Г.З., Глазович М.В.

Использование тренинговых технологий и метода клинических конференций в учебно-педагогическом процессе по профессиональной патологии

Резюме. В работе представлены особенности использования

инновационных методов в учебно-педагогическом процессе на кафедре внутренней медицины № 3 при изучении профессиональной патологии по методике тренинговых технологий и ролевой игры, что дает возможность создать качественную систему теоретических знаний, практических навыков, профессиональных умений и профессионально важных качеств будущего специалиста. Использование тренинговых технологий, как интерактивной формы обучения, способствует развитию у студентов навыков использования знаний в нестандартных ситуациях, близких к реальным условиям.

Ключевые слова: *тренинг, клиническая конференция, ролевая игра.*

Zuban A.B., Kulinich E.I., Ostrovskyy M.M., Nedostup I.S., Delcova O.I., Kulymych-Miskiv M.O., Korzh G.Z., Glagovych M.V.

The Use of Training Technologies and Methods of Clinical Conferences in Educational and Pedagogical Process of Professional Pathology

Summary. The article presents the peculiarities of the teaching and pedagogical process at the chair of hospital therapy №3 as regards the conferences in occupation disease by using the methods of technology training and professional game. It gives the opportunity to form the basic skills of diagnostic, medical tactics and promotes the base of clinical thinking, the formation of a well-sledged professional level of a future specialist.

Key words: *training, clinical conference, role game.*

Надійшла 16.01.2012 року.

УДК 378.147+614.255+616.341

Косенко С.В., Рожко М.М., Костишин З.Т., Кіндрат Г.В., Остап'як І.З. Сорока О.Б., Пелехан Л.І., Соловей С.І.

Оптимізація навчального процесу у підготовці лікарів-інтернів-стоматологів. (Повідомлення 4. Результати впливу методичного забезпечення на ефективність навчального процесу протягом 2007-2010 років. III, IV, V, VI етапи алгоритму навчання.)

Кафедра стоматології факультету післядипломної освіти (зав. каф. – проф. М.М.Рожко)

Кафедра хірургічної стоматології (зав. каф. – проф. В.П.Пюрлик)

Івано-Франківського національного медичного університету.

Резюме. У статті йдеться про збереження балансу між несхожістю і єдністю системи навчання, що забезпечується Болонським процесом і вітчизняними методиками навчання при здобутті фаху “лікар-стоматолог”. Розглядаються III, IV, V, VI етапи алгоритму навчання, що розроблені на кафедрі стоматології ФПО ДВНЗ “ІФНМУ” з метою оптимізації учбового процесу. Оптимізована педагогічна діяльність колективу викладачів здатна підготувати лікаря-інтерна-стоматолога до заключних етапів контролю навчання з метою отримання сертифікату лікаря-стоматолога.

Ключові слова: *оптимізація, навчальний процес, навчання в інтернатурі, стоматологія.*

Людство в процесі свого існування, завжди шукало шляхи передачі інформації та досвіду діяльності для подальшого розвитку суспільства. Накопичення надмірної кількості інформації у різних суспільствах вимагає її уніфікації та

інтеграції у спільні освітні простори. У медицині одним із завдань Болонського процесу є реорганізація освітніх систем Європейських країн таким чином, щоб учасникам освітнього процесу було легко спілкуватися між собою при подальшому навчанні та працевлаштуванні. Юридично Болонський процес заснований на міжнародних угодах. Фактично ним не передбачено створення ідентичних систем вищої освіти у європейських країнах, скоріше – навпаки, йдеться про підтримку балансу між несхожістю і єдністю. [5] Утримати такий баланс можливо тільки за допомогою застосування ефективних методик викладання, що сприяють мотивованій діяльності за фахом та стимулюють до самонавчання. Вважаючи, що методики навчання за Болонським процесом застосовуються на перших курсах стоматологічних факультетів лише з 2010 року, результати